

Sfeerverslag symposium MOSWOZ: Samen voor een veilige Noordzee

Het waait stevig bij evenementenlocatie Lijm & Cultuur in Delft op 24 januari 2024. Weer dat past bij het scheepvaartsymposium 'Samen voor een veilige Noordzee' dat daar plaatsvindt. Het is druk: ongeveer 180 mensen van overheden, marktpartijen en kennisinstellingen zijn aanwezig. Het symposium begint met een smakelijke inlooplunch in Boiler, een grote ontvangstruimte in industriële stijl. Eén van de deelnemers vertelt dat hij benieuwd is naar de ideeën om incidenten met windparken op zee te voorkomen. "Hoe ga je op de drukke Noordzee om met al het scheepvaartverkeer?" Hij slaat de spijker op de kop.

Opening symposium

Dagvoorzitter Patrick Potgraven geeft de aftrap in de Centrale. Op het beeldscherm achter hem is een kaart van Nederland te zien, inclusief het Nederlandse deel van de Noordzee. Wist u dat Den Helder het eigenlijke middelpunt van Nederland is?

Potgraven stelt het publiek voor aan drie verschillende sprekers. De eerste spreker is Michiel van Kruiningen, voorzitter van de stuurgroep maatregelpakket scheepvaartveiligheid wind op zee. Hij vertelt dat de Noordzee een complexe omgeving is, die om samenwerking vraagt tussen overheid en marktpartijen. De tweede spreker, Ronald van Dijk van windparkeigenaar CrossWind, vertelt over de maatregelen die CrossWind neemt om incidenten in het windpark te voorkomen. Ook stelt hij de vraag: wat is een acceptabel risico? Volgens Van Dijk moeten risico's 'as low as reasonably practicable' (ALARP) zijn. Dit betekent dat de kosten van een veiligheidsmaatregel in verhouding staan tot de kosten van het risico (de kans op een incident x de kosten van dat incident). De derde spreker is Martijn Ollefers van verzekeraar Allianz. Allianz wil zijn klanten meer inzicht geven in de veiligheidsrisico's om de kans op schade aan de economie en het milieu te verkleinen. Hij stelt voor dat marktpartijen en overheid data delen om de veiligheid op de Noordzee te vergroten.

Spel: zeeslag op de Noordzee

Na een korte pauze verdelen de bezoekers zich over vijf inhoudelijke deelsessies. In de ontvangstruimte luisteren dertig mensen aandachtig naar de uitleg van een spel. Vervolgens vormen ze vier groepjes. Elk groepje speelt een offshorebedrijf dat moet zien om te gaan met het risico op een bedrijfsongeval op hun platform. De deelnemers discussiëren over de mogelijke maatregelen waarin ze het beste kunnen investeren. Een dobbelsteen bepaalt mede of de gekozen maatregelen effectief blijken. De winnaar is het groepje dat de beste maatregelen heeft gekozen, zoals de installatie van een railing. Het spel laat de deelnemers ervaren dat een veilige werkplek goed is voor de zaken.

Discussies SAR en windparken

In het oude kantoorgebouw van de Gelatinefabriek zijn ongeveer vijftig mensen aanwezig bij Search and Rescue (SAR) en windparken. Deze deelsessie gaat over de uitdagingen van het zoeken en redden van mensen in nood ver op zee. Een expertpanel en twee gespreksleiders discussiëren aan de hand van stellingen met het publiek. De reacties vanuit het publiek volgen elkaar in hoog tempo op. Een deelnemer is het roerend eens met de stelling dat er bij de inrichting van een windpark nog te weinig rekening wordt gehouden met een potentiële SAR-operatie. Scheepvaartadviseur Bob Klaver haalt het rapport van Antea aan, waarin negentien aanbevelingen staan om de reddingscapaciteit ver op zee te vergroten. Ook is er belangstelling voor de Engelse SAR-corridors, rechte banen waarlangs windturbines staan: een opstelling die piloten van SAR-helikopters meer overzicht geeft.

Zicht op zee met data

In de Centrale vertellen promovenda Solange van der Werff (TU Delft) en andere sprekers over het verzamelen en gebruiken van data over de Noordzee. Het publiek luistert aandachtig. Locatiebepaling, drones en sensoren in windparken leveren data op waarmee vragen van verschillende stakeholders kunnen worden beantwoord. De TU Delft denkt na over manieren om

deze gegevens te analyseren en beter toegankelijk te maken. Zo kan de Kustwacht bijvoorbeeld sneller vaststellen dat er iets aan de hand is.

Het belang van de Human Factor voor veilige scheepvaart

De studio's op de derde verdieping van het Hoofdgebouw bieden een fraai uitzicht over de stad. Hier vinden de deelsessies 'Human Factor' en 'Wanneer is veilig veilig genoeg' plaats. *Human Factor* gaat over een groot onderzoek naar de besluitvorming van zeelieden in stressvolle situaties. Het publiek bekijkt de nieuwe [introdunctievideo](#) en beantwoordt via de app Mentimeter vragen over miscommunicatie door cultuurverschillen. Een relevant onderwerp voor de veiligheid op de Noordzee, waar schepen van over de hele wereld komen.

Kennis van de groep maakt weerbaar

Even verderop legt Thom Koning van Intergo de aanwezigen het *resilience*-spel uit. 'Resilience', Engels voor veerkracht of weerbaarheid, is een antwoord op de onzekerheden die veiligheidsvraagstukken omgeven. "De *resilience*-gedachte is dat de kennis van de hele groep belangrijk is om tot passende veiligheidsmaatregelen te komen", vertelt Koning. De groep krijgt een denkbeeldig toekomstscenario voorgelegd: er is een grote zonnevlam voorspeld die dreigt satellieten en autonome zeeschepen te verstoren. De dertig deelnemers denken na over de veiligheidsmaatregelen.

Data delen in kenniscommunity

Na de deelsessies is er een koffiepauze waarin iedereen even op adem kan komen. Dan komt het publiek bijeen in de Centrale. Daar geeft Mark van Koningsveld, professor Ports and Waterways van de TU Delft, een presentatie over kennisontwikkeling voor een veilige scheepvaart.

"Scheepvaartveiligheid wordt een geweldige uitdaging", stelt Van Koningsveld. Hij pleit voor een kenniscommunity waarin overheid, marktpartijen en onderzoeksinstituten samenwerken aan scheepvaartveiligheid. De professor vertelt enthousiast over de mogelijkheden van datasystemen, modellen en algoritmes. Deze bewijzen hun nut in de binnenvaart, maar kunnen ook gebruikt worden om afwijkende situaties in de buurt van windparken op te sporen. Van Koningsveld stelt voor om een data-infrastructuur op te zetten die aangepast kan worden aan de wensen van de verschillende stakeholders in de kenniscommunity. Mieke Ohm, de kersverse directeur Netwerkontwikkeling bij Rijkswaterstaat Zee en Delta, sluit aan bij zijn betoog: "De basis voor de kenniscommunity zit in deze zaal." Ten slotte nodigt Patrick Potgraven het publiek uit voor het symposium van volgend jaar, over de internationale aspecten van scheepvaartveiligheid. "Meld je aan voor de nieuwsbrief om op de hoogte te blijven en wees er snel bij, want vol is vol!" De dag werd afgesloten met een gezellige netwerkborrel, want, aldus de dagvoorzitter: 'Wie wil er nu niet blijven plakken in een voormalige Lijmfabriek?'

Enkele reacties van deelnemers

"Ik had niet gedacht dat er zoveel belangstelling was voor scheepvaartveiligheid."

"De interactieve opzet van het symposium werkte goed."

"Ik heb een beeld gekregen van de partijen die betrokken zijn bij scheepvaartveiligheid."

"Ik vond de deelsessie over SAR interessant, er werd goed gediscussieerd."